

GŁOS OBYWATELA

GAZETA POLITYCZNA, SPOŁECZNA, NAUKOWA, LITERACKA I SPORTOWA.

Redakcja i Administracja:
Rynek Kościuszki № 9, telefon № 10-06.
Telefony Redakcji: dzienny — 10-06,
nocny — 4-04.

Konto w P. K. O. 66999.
Lomży, Wołkowsku,
Filje: w Grodnie i Suwałkach.

Redaktor Naczelny przyjmuje od godz. 14-15;
telefon № 10-06 dodatkowy.
Administracja czynna od godziny 9-15 od 17-20.
Rękopisy Redakcja nie zwraca.

Naturalne prawa rozwoju życia gospodarczego

Jesteśmy świadkami niezmiernie interesującego zjawiska.

Oto na niedawno odbytym w Niemczech zjeździe członków izb handlowych — znany i wpływy ekonomista dr. Hampel wygłosił referat o racjonalizacji i modernizacji przemysłu i handlu. W wywodach swoich stwierdził on, że w pierwszym okresie racjonalizacji robotnicy tracą zajęcie, a bezrobocie wzrasta, ale należy przypuszczać, że techniczne ulepszenia doprowadzą do potaniaenia produkcji i spadku cen, co znowu zwiększy spożycie i umożliwi zatrudnienie większej ilości pracowników umysłowych i fizycznych.

Nic prostszego nad takie rozumowanie. W dużej mierze znalazło ono, jeśli chodzi o stosunki niemieckie, — swoje źródło w czasach ciężkiej i wyczerpującej wojny, kiedy to umysły co najgłębszych fachowców niemieckich wyszły w kierunku zrationalizowania produkcji, by przy największej wydajności pracy zużywać jaknajmniejszą ilość sił roboczych. Chodziło przeciw do zastąpienie tych rzesz pracowniczych, które walczyły w okopach na licznych frontach.

Ta tendencja do racjonalizacji produkcji i handlu spotęgowała się jeszcze bardziej w pierwszym okresie powojennym, kiedy chodziło o utrzymanie niskich cen, by zaspokajać potrzeby zubożalonego wskutek katastrof wojennych społeczeństwa.

Alicji twarzą rzeczywistość zadała poważny cios świetnej skądinąd teorii o racjonalizacji. Potwierdziła się w tym wypadku natomiast inna teoria, a mianowicie ta, że nie można bezkarnie sprzeciwiać się naturalnemu rozwojowi rzeczy i że racjonalizacja przemysłu i handlu musi nastąpić jedynie drogą ewolucyjną, gdyż metody „rewolucyjne” w tej dziedzinie mogą snadnie spowodować poważne straty zarówno dla jednej, jak i dla drugiej strony. Uszczerbk zaś stąd powstaje odbijają się zasadniczo na gospodarstwie społecznym.

Praktyka Niemiec w dziedzinie modernizacji produkcji i handlu przyniosła ulepszenia techniczne, ale spowodowała równocześnie i wzrost bezrobocia. Choć więc zdawałoby się, że koszty handlowe powinny zmaleć a ceny na produkty spaść, to jednak wskaźnik ich utrzymał się na poprzednim poziomie. Stąd też to przypuszczenie, iż dzięki spadkowi cen będzie można zatrudnić miliony bezrobotnych, usuniętych z fabryk dzięki racjonalizacji, oraz urzędników, którym modernizacja odebrała chleb, okazało się w praktyce iluzorycznym.

Czemu? Oto w całym tem rozumowaniu teoretycznym przepuszczono bardzo ważny moment: koszt samej racjonalizacji. Albowiem na to, aby można było zmodernizować warszaty pracy, trzeba było pozyskać znaczne kapitały i płacić od nich wysokie odsetki, co właśnie odraża samą produkcję. Poza tem trzeba utrzymać owo zgórą dwa miliony bezrobotnych. Nawiasem należy dodać, że ci właśnie bezrobotni stanowią ów żywioł niezadowolony z istniejącego stanu rzeczy i dlatego to w Niemczech jest tak wiele elementów komunikujących.

Obecnie szerzą się w opinii publicznej w Niemczech tendencje rewizjonistyczne i z dużym wysiłkiem wstrzymuje się zbyt kosztowny pęd ku modernizacji przemysłu i handlu.

W Polsce — na szczęście — nie ulegliśmy tym ponętym hasłom. Złożyło się na to wiele przyczyn, tak natury zasadniczej i rzeczowej, jak i formalnej. Dużą rolę odegrał tu również ten ważny moment, że odrzucona państwowość nasza została zmuszona strukturalnymi przyczynami do rozbudowywania i odbudowywania własnych warsztatów pracy w przystosowywaniu się odrzuca do zmienionych konfiguracji granic państwowych warunków pracy. W wielu zaś wypadkach budowano na nowych modernistycznych podstawach, nie angażując obcego drogiego kapitału dla racjonalizacji produkcji.

W konsekwencji — proces modernizacji warunków pracy w przemyśle i handlu w Polsce przybrał formy naturalnego rozwoju i pozwala życiu gospodarczemu uniknąć w odbudowanej Polsce tych wstrząsów socjalnych i poważnych strat, jakie są udziałem odradzającego się życia gospodarczego, np. w Niemczech. U nas — proces racjonalizacji ma wybitnie charakter ewolucyjny.

Umiar więc i głęboka przenikliwość naszych czynników miarodajnych, zadokumentowane wspaniałymi rezultatami komisji ankietowych, które już za rządów pomajowych zbadały drobiazgowo warunki pracy i możliwości rozwoju prawie wszystkich gałęzi produkcji polskiej, wytykając zasadnicze ich linie rozwojowe przy zdefiniowaniu bardzo sumiennie opracowanych wniosków, — uchroniły Polskę przed „rewolucyjnymi” reformami racjonalizacji przemysłu i handlu, — a więc przed niebezpieczeństwem, które w Niemczech wywołało dziś gwałtowne odrzucenie na odwrót z drogi zbankrutowanej teorii.

Zamach bombowy na poselstwo sowieckie w Warszawie?

Warszawa 27.4 (tel. wł.) W sobotę około godz. 2-giej popoł. pomocnik dozorca domu przy ul. Poznańskiej L. 17, Wincenty Kaczyński, sprzątając na poddaszu, zauważył pod l. zw. dymnikiem leżącą na podłodze jakąś skrzynkę, od której prowadził drut przez okno dymnika na dach posesji i dalej na dach sąsiedniego domu, Poznańska 15, w którym, jak wiadomo, mieści się poselstwo sowieckie.

Drut doprowadzony był do komina na dachu gmachu poselstwa sowieckiego i przez otwór wpuszczony był w dół. W skrzynce znajdował się mechanizm zegarowy.

O spostrzeżeniu swoim Kaczyński zawiadomił natychmiast 11 komisarza J. P. P., który znajduje się w sąsiednim domu, przy ul. Poznańskiej 13. Wiadomość szybko rozeszła się po mieście.

Okazało się, że przeprowadzony od dymnika przez dach do komina na gmachu poselstwa sowieckiego drut waży około 10 kg. i jest grubości palca.

Wobec przypuszczenia, że zapomocą drutu tego została wpuszczona do gmachu poselstwa sowieckiego bomba, zawezwano pirotechnika wojskowego i przystąpiono do wydobycia

drutu z komina. Wydobyto cały drut i okazało się, że nie był on niczem obciążony.

Znaczyć należy, że drut, przeprowadzony od skrzynki z mechanizmem zegarowym, włączony był do lampy żarowej, umieszczonej dla oświetlenia klatki schodowej.

Cała sprawa daje temat do najrozmaitszych wersyj.

Dotychczas nie znaleziono ani bomby, ani też zapalnika.

W kominie znaleziono rurę żalazną

Warszawa, 27. kwietnia. (Tel. wł.) W toku dalszego badania i dochodzenia pirotechnik wojskowy przy pomocy strażaków wydobyl z komina wraz z resztą drutu rurę żalazną, długości 70 cm., szerokości około 20 cm., wagi blisko 40 kg.

Zawartość tej rury została poddana przez pirotechnika analizie.

Mechanizm zegarowy w skrzynce był nastawiony na godzinę. Zapalnik był umieszczony przy rurze, która znajdowała się głębokości 5 metrów w kominie.

Rurę tę, po wyciągnięciu, wywieziono za miasto na fort, celem rozładowania i zbadania zawartości.

Echa konferencji morskiej

Paryż. 27.4. (PAT). Z ożywionej polemiki, która toczy się w prasie na temat konferencji londyńskiej, wyłania się ogólny pogląd, że niezłaczna na pozór wyniki, osiągnięte na tej konferencji stanowią jednak pewien krok naprzód na drodze ku o-

gólnemu porozumieniu narodów europejskich i ustaleniu przez nich stałych reguł, uniemożliwiających wojnę.

Optymistyczna ta nuta, która daje się słyszeć nawet w organach pracowniczych, rozbrzmiewa daleko głębiej w prasie lewicowej.

POŻAR PRZEWORSKA

Ogień strawił przeszło 60 domów

Przeworsk, 27.4. (Tel. wł.) W nocy z piątku na sobotę około godziny 12 wybuchł z nieznanego dotychczas przyczyny w miasteczku Przeworsku, w siedzibie książy Lubomirskich, olbrzymi pożar, który z gwałtowną szybkością począł się rozprzestrzeniać i ogarnął w ciągu godziny kilkadziesiąt domostw położonych w śródmieściu, w szczególności w Ryнку. Jedynie dzięki intensywnej akcji ratunkowej połączonych oddziałów straży ogólnych z Rzeszowa, Jarosławia i Przemysła udało się ogień po kilku godzinach zlokalizować.

wać. Pastwą pożaru padło przeszło 60 domostw, co stanowi więcej niż połowę domów miasteczka. Bez dachu nad głową zostało ponad 200 rodzin.

Na miejsce pożaru przybył natychmiast starosta miejscowy, p. Remiszewski, który osobiście brał udział w akcji ratunkowej. Z jego też inicjatywy zawiązał się komitet ratunkowy, którego zadaniem jest udzielenie doraźnej pomocy pogorzelcom. Dyrekcja cukrowni przeworskiej złożyła na rzecz pogorzelców pokąt na kwotę oraz udzieliła 30 rodzinom dachu nad głową.

Słynny śpiewak operowy a zarazem najwybitniejszy aktor filmowy

RAMON NOVARRO Ceny od 1.50

(Niezapomniany „BEN-HUR”)

który wywołał na całym świecie burzę zachwytów i entuzjazmu swoim najnowszym gigantycznym dźwiękowym arcydziełem dramatycznym p. t.

POGANIN

Stwarza w tym filmie jedyną w swoim rodzaju kreację, a jego śpiew upaja i wzrusza.

Dziś DRUGI PROGRAM „APOLLO”

